

Aloite

Toimivan pyhäkkötoimintamallin luominen ja siihen siirtyminen koko kirkkokunnassa.

Tausta

Kirkolliskokous on päättänyt hiippakuntarajojen ja seurakuntaliitosten muuttamisesta. Muutokset ovat tapahtuneet vuoden 2021 vuoden vaihtuessa. Liitoksilla haettiin säästöjä ja hallinnon uudistuksella pyrittiin tehostamaan hallintoa luomalla suurempia yksiköitä. Tavoitteena oli myös vapauttaa voimavaroja kirkon perustyöhön.

Kirkolliskokous päätti, että se yhtyy kirkollishallituksen esitykseen siitä, että seurakunnan rakenteiden uudistukseen liittyvä selvitys toteutetaan seurakuntien osalta. Selvityksen toteuttaminen aloitettiin vuonna 2023 tekemällä lähtötilanteen kartoitus toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten osalta. Selvityksessä hyödynnetään seurakuntien jo olemassa olevaa runsasta dataa, esimerkiksi toimintakertomusten, tilinpäätösten, jumalanpalvelusten määrää, palveluksissa ja muissa kirkon toiminnoissa käyvien ja vapaaehtoisten määrää sekä työntekijöiden työmäärän seurantaa.

Kirkolliskokous mitä luultavammin ei ryhtyne liitosten korjausliikkeisiin selvityksen ollessa kesken. Olisi huomioitava, että työntekijät, luottamuselimet ja seurakuntalaiset sisäistävät, mikä oli uudistusten tavoite.

Seurakuntarakenteiden uudistuksella pyrittiin vahvistamaan pyhäkköyhteisöjä ja lisäämään yhteisöllisyyttä. Uudistuksen odotetaan lisäävän seurakuntalaisten aktiivisuutta ja avaavan mahdollisuuksia osallistua yhteisönsä toimintaan omien voimavarojensa puitteissa ja kehittävän uusia toimintoja. Arvioinnissa tullaan selvitettämään, onko muutosta tapahtunut aiempaan tilanteeseen nähden.

Seurakuntaliitosten myötä yhä useammalle kirkkokunnan pyhäkköyhteisölle on uusi asia, että seurakunnan hallinto on kaukana pyhäkköyhteisöstä. Samalla voi olla, että pyhäkön työntekijät, pappi ja kanttori, eivät asu pyhäkköyhteisön kanssa samalla paikkakunnalla tai ei ole selvää, mihin toimivalta riittää. Yksi keskeisimmistä huolista on, kuinka saada oman pyhäkön ääni kuuluville suurseurakunnan päätöksenteossa.

Esitys

Luodaan toimiva pyhäkkötoimikunta -malli, koulutetaan työntekijöitä ja luottamishenkilöitä sekä ohjeistetaan seurakuntalaisia pyhäkkökeskeiseen toimintamalliin koko kirkkokunnassa.

Toiminta- ja valtarajat on selvennettävä niin työntekijöille, luottamuselimille kuin seurakuntalaisille.

Jokaisen seurakunnan budjettiin varataan jokaisen pyhän pyhäkkötoimikunnalle budjetti, jonka puitteissa pyhäkkötoimikunnan jäsenet voivat paikallisesti suunnitella toimintaa.

Selkeytetään pyhäkkötoimikuntiin, kuinka esitetään suuremmat pyhäkköyhteisön resurssitarpeet seurakunnan neuvostolle.

Perustelut

Uudistuksen odotettiin lisäävän seurakuntalaisten aktiivisuutta ja avaavan mahdollisuuksia osallistua yhteisönsä toimintaan. Yleensä aktiivisuus lisääntyy vaikuttavuuden myötä. Nyt yhä useampi pyhäkkö on kaukana päätöksen teosta, eikä tunnu olevan selvää mitkä asiat voidaan sopia paikallisesti ja mitä täytyy käsitellä seurakunnan hallinnossa. Uudistuksessa odotettiin, että seurakuntalaiset osallistuisivat omien voimavarojensa puitteissa ja kehittävän uusia toimintoja. Uusiin toimintoihin ei riitä pelkät henkiset ja fyysiset voimavarat. Ilman budjettia on hankala suunnitella yhteisöllisyyttä.

Allekirjoittaja

Helsingissä 30.6.2024

Irina Tchervinskij-Matsi